

DJURSKYDDET

MEMBERSTIDNING FÖR DJURSKYDDET SVERIGE • NUMMER 4/2017 • ÅRGÅNG 127

VAR KOMMER KATTENS SPINN IFRÅN?

Etologen svarar

SID 28

+

KAMELEN JUDIT

Klickertränas
i Östergötland

SID 30

120ÅR

med
Djurskyddet
Sverige

TEMA DJURSKYDDSKONTROLLERNA

Gissningar eller effektivt djurskydd?

Nya rutiner har införts för hur anmälningsärenden av bristande djurskydd ska hanteras. Färre anmälningar får fysisk kontroll. Kritiker undrar: Hur många fall missas? SIDAN 8

Hill's stöder djurhemmens viktiga arbete

Vår mission har i mer än 75 år varit att medverka till att berika och förlänga det speciella förhållandet mellan människor och deras husdjur.

Samtidigt brinner våra hjärtan också för hundar och katter som inte har en kärleksfull familj och ett trevligt hem. Därför stöder vi lokala djurhem och välgörenhetsorganisationer i hela världen. Genom att bland annat donera balanserat foder hjälper Hill's varje år till att rädda nästan en miljon hundar och katter världen över.

Genom att ge djuren precis den näring de behöver från den dag de kommer till djurhemmet ser vi till att deras hälsa är högsta prioritet. Och friska djur är lyckliga djur som snabbare hittar en ny familj!

Hill's är stolta över samarbetet med Djurskyddet Sverige. Samarbetet innebär att vi stöttar Djurskyddet Sverige centralt på olika sätt men också lokalt där vi bland annat tillhandahåller fritt foder till de ineliggande djuren på Djurskyddets djurhem.

Varumärken som ägs av Hill's Pet Nutrition, Inc. ©2017

Transforming Lives™

TEMA DJURSKYDDSKONTROLLERNA

8 Djurägaren har det yttersta ansvaret för sitt djur. Djurskyddskontrollerna är samhällets sätt att säkerställa att djuren har det bra. Men antalet kontroller har minskat de senaste åren. Vad innebär det för djurskyddet?

TIDNINGEN DJURSKYDDET

REDAKTÖR & ANSVARIG UTGIVARE
Katarina Hörlin

LAYOUT
Nevada Media

KORREKTURLÄSNING
Majk Michaelsdotter

BILDBEHANDLING
Nevada Media

ANNONSANSVARIG
D. A Media
Agneta Kempe Erneberg
agneta@da-media.se

OMSLAGSFOTO
iStockphoto

ISSN
1651-4505

TRYCK
Sörmlands Printing Solutions AB

MATERIAL
Redaktionen ansvarar inte för
insänt, icke-beställt material

NÄSTA MANUSSTOPP
20 januari

KONTAKT
redaktionen@djurskyddet.se

26 **Djurkryssat.** Lös, skicka in lösningen och få chans att vinna fina priser till fåglarna.

28 **Frågor & Svar.** Våra experter svarar på frågor om djurs hälsa och beteende.

34 **Sista ordet.** Hög tid för en "Vegostrategi" – Sofia Arkelsten har sista ordet.

+ **4** – Ledare, **6** – I korthet, **32** – Medlemsinformation + föreningarnas kontaktuppgifter, **34** – Nästa nummer

Katarina Hörlin
Redaktör
redaktionen@djurskyddet.se

LEDARE

För djurens bästa

Den nya nationella rutinen innebär att fler anmälningar om bristande djurhållning ska hanteras utan fysisk kontroll av djurskyddsinspektörerna. Vi har varit i kontakt med många inspektörer under arbetet med detta nummer och i ett samtal undrade jag: ”Men finns det någon motpart, förutom de som missköter sina djur, som inte anser att djur ska ha det bra?” Frågan var naiv i överkant, men ibland kan det vara bra att förenkla för att bena ut ett komplext problem. ”Jag kan inte säga att det är arbetsgivaren, myndigheten, som gör fel, eftersom det inte leder någonvart att åka ut på kontroller som väl på plats visar sig inte vara något problem. Åker vi på för många anmälningskontroller får normalkontrollerna, som är de där vi kan förebygga, stå tillbaka. Det är rimligt att vi ska dra ner på kontroller som inte behövs. Motparten - om någon - är den som anmäler utan fog, ytterst är det de som gör att djurskyddsinspektörerna åker ut i onödan. Otaliga timmar kastas bort.”

Okynnesanmälningar förstör. Men om djurvänner som vill väl av okunskap gör felaktiga anmälningar har vi på sidan 17 sammanställt en guide för hur den som misstänker att ett djur far illa kan göra. Ni möter de som är djupt kritiska till utvecklingen att färre anmälningar ska leda till fysisk kontroll. Fall kan missas, varnar de.

Detta är ett ovanligt nummer, flera sidor handlar om Djurskyddet Sveriges 120 första år. Hoppas ni får fin läsning! I februari är vi tillbaka och då ska propositionen till ny djurskyddslag ha presenterats i riksdagen. Vi bevakar detta.

Tills dess: Var rädda om er, var rädda om djuren! Gott nytt år! ✕

TYCK TILL!

Mejla dina tankar och åsikter till redaktionen@djurskyddet.se. Läs fler artiklar på tidningen.djurskyddet.se

Foto: iStockphoto

Getter ska ha lagstadgad rätt till sin flock.

En get ska få vara med sin flock

Får är flockdjur. Det är även getter. Varför är det då endast fårens flocktillhörighet som det tas fasta på i Jordbruksverkets föreskrifter? Vi i SAE, Sveriges Akademiska Etologer, vill att föreskrifterna för getter ska innehålla samma krav på par- eller grupphållning som för får.

I 4 kap 2§ Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2010:15) om djurhållning inom lantbruket m.m. saknr L100 finner man den text som gör skillnad på flockdjuret får och flockdjuret get. Här står det att får ska hållas i par eller grupp. Baggar får dock hållas individuellt under en kortare period om det är nödvändigt. I föreskrifterna angående getter finns inget sådant krav på par- eller grupphållning. Vetenskapliga studier visar att en get som skiljs från sin flock aktivt försöker ta sig tillbaka till flocken. Blir geten helt isolerad minskar aktiviteten hos geten, dess läten förändras och

den äter mindre. Dessa förändringar i beteende tolkas som att det är stressande för en get att hållas ifrån sin flock. En av studierna påtalar att om en isolering är nödvändig ska geten helst ha möjlighet till både visuell och fysisk kontakt med övriga flockmedlemmar i den mån det är möjligt. Att endast höra ljuden från sina flockmedlemmar räcker inte. Social kontakt, som en flock ger, är alltså mycket viktig för getens välbefinnande och är därför något som ska synas i lagstiftningen.

Vi i SAE utgår alltid från djurens naturliga beteenden och grundar våra slutsatser i vetenskapliga studier. Vi jobbar för att på olika sätt möta djurens behov. Vi anser att Jordbruksverket också ska göra detta i sitt arbete och därmed införa krav på par- eller grupphållning även för getter.

Sveriges Akademiska Etologer

Förtydligande om orosanmälningar

I förra numret av Tidningen Djurskyddet fanns på sidan 6 en notis med rubriken ”Djurskyddspersonal gör orosanmälningar”.

Det borde ha framgått i texten att det nya i Västmanlands län är den strategiska satsning på att ge personalen stöd när de gör orosanmälningar till socialtjänsten i fall där de misstänker att även personer far illa i hem där djur utsatts. Att djurskyddshandläggare gör orosanmälningar är i sig inget nytt, det har gjorts länge och görs över hela landet.

En djurskyddskontrollant skriver till redaktionen: ”Så länge jag arbetat med djurskydd har det

gjorts orosanmälningar i fall där kontrollanten sett missförhållanden som inte har legat inom vårt arbetsområde, både under kommundagen och sedan länsstyrelsen tog över. Det är ett sätt för oss att ’överleva själv’ i detta ibland tuffa arbete. Vi får inte lägga oss i hur människor har det men vi kan tala om för annan berörd myndighet och det gör vi, både för att personen ska få den hjälp samhället kan ge (om personen vill ha hjälp) och för att vi ska känna att vi gjort vad vi kan för att tala om att vederbörande finns, som en förlängning av det att vi kan lägga ärendet med familjen bakom oss.”

MIWO
DESIGN

MIWO® DISA OCH SVEA MAT OCH VATTENSKÅL

Designad av Anna Larsson i handgjord blyfri keramik för hund och katt. Vi älskar när design kan göra skillnad, inte bara för ögat men också i världen! 10 kr per såld skål skänker vi till Västra Djursjukhusets fond för vård av hemlösa husdjur.

AV KÄRLEK TILL DJUREN. I HARMONI MED NATUREN.
SKANDINAVISK DESIGN TILL DIN KATT OCH HUND.

www.miwodesign.com

Nytt 3R-center ska minska djurförsök

■ **Nu är Sveriges** 3R-center, som ska arbeta för att minska antalet djurförsök och ersätta dem med andra metoder, invigt.

– Centrets mål är färre djur i försök genom att främja djurfria forskningsmetoder. Det är ett spännande arbete som nu tar sin början och genom inrättandet av 3R-centret hoppas vi kunna bidra till ökad kunskap om 3R-frågor samt till en god forskning, säger Torsten Jakobsson, projektledare Sveriges 3R-center.

De tre R:en står för Replace, Reduce och Refine. ✕

Foto: iStockphoto

Länsstyrelsen får mer ansvar

■ **Från den 18 juni** 2018 kommer länsstyrelsen också att ansvara för de djur som de beslutar att omhänderta. Tidigare var det polisens uppgift att ordna med att ta djuren från platsen och förvara dem i väntan på vidare beslut.

Hur länsstyrelserna kommer att hantera detta är inte bestämt ännu och kommer troligen bli olika i olika län. Avtal kan förmodligen slutas med olika djurhem. ✕

Jordbruksverket JO-anmält

■ **Även om** Jordbruksverket anser att det råder brist på personal som får söva djur kan inte verket ge bemyndigande till en personalgrupp som de kallar ”djurvårdare nivå tre” och ge dem rätten att söva djur. Det är innebörden i den JO-anmälan som nu gjorts.

1843 legitimerade djurskötare får redan utöver veterinärerna söva djur, skriver anmälaren och betonar att anmälan handlar om rättssäkerhet. ✕

Ta aldrig selfies med vilda djur

■ **I det vilda** kan sengångare bli upp emot fyrtio år gamla. I fångenskap avlider de efter sex månader, slår World Animal Protection fast i sin stora kartläggning av hur vilda djur utnyttjas för att turister ska kunna ta selfies med dem. Rapporten heter ”A close-up on cruelty” och det är en grym verklighet som organisationen kan visa upp. Den sanna bilden bakom de glättiga bilderna är att vilda djur bryts ner redan som ungar. Ibland kan också vuxna vilda djur ha fångats in och kuvats till lydnad. I fler än 40 procent av samtliga selfies med vilda djur har djuret utsatts för en behandling som innebär att djuret stressats eller lider.

På 70 procent av alla selfies med sengångare

– Närbild kontakt med till exempel tigrar och sengångare innebär att det är dåliga selfiebilder. Du skulle inte kunna ha närbild kontakt med en tiger om den får bete sig naturligt, säger Roger Pettersson, generalsekreterare World Animal Protection Sverige. ✕

re på Instagram hålls eller kramas sengångaren, och i rapporten beskrivs hur illa just sengångarna far i selfieindustrins värld. De får sällan sova tillräckligt. I det vilda sover en sengångare 56 procent, alltså minst 12 timmar, av dygnet. I rapporten berättas om sengångare som endast får sova 2 procent av dygnet. Alla bilder där en person kramar eller håller i vilda djur har enbart kunnat tas genom att djuret på något sätt brutits ner.

Kritiserade föreskrifter införda

■ **Den 1 december** trädde Jordbruksverkets hårt kritiserade nya föreskrifter och allmänna råd för nöt, gris, fjäderfä, får, get och kanin inom lantbruket i kraft.

Flera framstående djurskyddsexperter har kritiserat regeländringarna. Mest uppmärksamhet har protesterna mot förslaget att till-

låta smågrisar att skiljas från sin suga redan efter 21 dygn mot dagens 28 dygn fått.

– Vi har begärt en uppvaktning av landsbygdsminister Sven-Erik Bucht för att lyfta frågan att myndigheten nu sänker djurskyddet, säger Djurskyddet Sveriges generalsekreterare Åsa Hagelstedt. ✕

Foto: iStockphoto

Foto: Djurskyddet Sveriges arkiv

Höns synkroniserar mindre i stora grupper

■ **Höns i grupp utför** ofta ett beteende samtidigt för att skydda sig mot rovdjur eller hitta mat. Detta är en del i deras naturliga beteende.

Förutom födointag gäller det främst putsning. En ny studie vid SLU visar att ju

större grupp hönsen vuxit upp i desto mindre synkroniserade blir deras beteende. Med denna nya kunskap blir det en utmaning att i kommersiella besättningar skapa tillräckligt med utrymme för att hönsen ska kunna utföra samma beteende samtidigt. ✕

Foto: iStockphoto

Tre dömda till fängelse för jaktbrott

■ **I oktober föll** domen i Luleå tingsrätt mot de fem män som stått åtalade för att ha begått ett av de största jaktbrotten mot rovdjur i Sverige, där bland annat en björn snarats. En person dömdes till 1,4 års fäng-

else, en till 1,3 års fängelse och en tredje till 1 års fängelse, de båda andra fick villkorlig dom. I skrivande stund är uppgiften att domen kommer att överklagas av både de fällda och åklagare. ✕

Foto: Katarina Hörlin

HALLÅ DÄR...

Malin Lindstedt, professor i immunteknologi vid Lunds universitet. Stiftelsen Forska Utan Djurförsök har utsett dig till ”Nytänkaren 2017”.

Grattis!

– Tack! Jag är mycket glad och hedrad.

Du har med avancerade metoder fortsatt att minska och ersätta djurförsök vid riskbedömning av kemikalier och konsumentprodukter.

– Det har varit en lång resa, som påbörjades redan 2004, vilket är samma år som jag första gången sökte forskningsanslag från Forska Utan Djurförsök.

Du har forskat fram en serie allergitester vid namn GARD, som utgår från cellbaserade genanalyser. Mänskliga celler i provrör används för att analysera hur kroppens immunförsvarsceller reagerar på kemikalier i provrör. GARDpotency visar som första djurfria testmetod, skriver Forska Utan Djurförsök, om en kemikalie är kraftigt, svagt eller inte alls allergiframkallande. Testet har föreslagits att inkluderas i OECD:s testriktlinjer för kemikalier, som kan leda till internationellt genomslag för riskbedömning av kemikalier.

– Nu har delar av det här projektet nått nästa fas och börjat paketerats ut för att kunna göra nytta i samhället och metoden har börjat användas av företag.

Vad betyder utmärkelsen Nytänkaren för dig?

– Det är en motivation att fortsätta i samma anda och utveckla liknande alternativa metoder. Jag ser en trend i att forskare vill använda alternativ till djurförsök, dels för den etiska aspekten, dels för att djurförsök inte ger de tillförlitliga resultat vi behöver. I min grupp använder vi bara mänskliga celler och studerar immunologiska reaktioner i allergi och cancer genom att använda olika matematiska modeller och cellbaserade testsystem.

Nytänkaren delas ut av stiftelsen Forska Utan Djurförsök. Mottagaren får förutom äran även 400 000 kronor i anslag.

TEMA DJURSKYDDSKONTROLLEN

Skyddet för de mest värnlösa

"Han bör vara en man med kärlek till djuren, hofsam och mild... omutlig... och uppträda utan fruktan..."

Så lät det 1898 när förslaget att instifta djurskyddsinspektörer kom. Mycket har hänt. I dag är det långt ifrån självklart att inspektören är en man, tvärtom finns flera kvinnor i yrket.

Genom åren har arbetet utvecklats. I år infördes en ny nationell rutin: Färre anmälningar ska leda till fysiska kontroller.

Kritik har väckts: allvarliga fall kan missas. Läs om hur länsstyrelserna arbetar med rutinen och ta del av Jordbruksverkets mål.

Regeringens mål: Nå en god och effektiv kontroll

De senaste åren har djurskyddskontrollerna blivit allt färre. Resurserna ska användas effektivt och ett sätt att göra detta är enligt Jordbruksverket att begränsa resurserna som läggs på anmälningsärenden. I år infördes en ny rutin för detta.

Alla människor som har ett djur ansvarar för dess välmående. Det är djurägarens ansvar att ta hand om sitt djur. Samtidigt har samhället genom lagstiftning bestämt vilka regler som ska gälla för djur. Djurskyddsinspektörer eller djurskyddskontrollanter är myndighetspersoner som för samhällets räkning och för djurens skull ska se till att reglerna följs.

Fram till 2009 var de anställda av kommunen, men för åtta år sedan tog länsstyrelsen över ansvaret. Detta innebar att områdena som kontrollanterna skulle bevaka blev betydligt större, samtidigt var tanken att kontrollerna skulle bli mer enhetliga och objektiva.

– Det var inte meningen att en kompis i kommunen skulle ge sina vänner fördelar. Mer myndighetspräglat och objektivt: det var två bra saker som kom ur flytten, säger en djurskyddsinspektör vi talat med.

Djurskyddskontrollerna kan vara planerade, så kallade normalkontroller, eller ske efter en anmälan. Normalkontroller, även kallade rutinkontroller, är förebyggande. Kontrollanten kan i ett tidigt stadium se hur djuren på gården eller anläggningen har det. Kontrollerna är riskbaserade. – De kontrollobjekt, som bedöms ha störst risk faller ut när vi gör uttagen ur systemet, våra resurser styrs mot kontroll där risken för brister enligt riskklassificeringssystemet bedöms som störst, förklarar enhetschef Jenny Larsson, på enheten för

djurskydd, jordbrukarstöd och veterinära frågor vid länsstyrelsen i Gävleborg. Minst 50 procent av kontrollerna bör enligt Jordbruksverket vara normalkontroller. – Det är viktigt att de görs. Vi kan hinna se till att djur som kanske skulle riskera att fara illa aldrig gör det, säger en djurskyddsinspektör.

En anmälningskontroll är en kontroll som sker efter att någon anmält till länsstyrelsen att ett djur far illa. Jordbruksverket anser att för många anmälningsärenden är obefogade. Det finns ingen brist att kontrollera när inspektören är på plats. Om anmälningskontrollerna blir för många måste normalkontrollerna dras in, vilket varken är effektiv hantering av resurserna eller bra för djuren.

2016 kom 12 977 anmälningar in till landets 21 länsstyrelser. Länsstyrelserna bedömde om en fysisk kontroll behövde göras eller om det var möjligt att handlägga ärendet via brev eller liknande åtgärd. Målet är att ”så träffsäkert som möjligt göra fysiska kontroller på de anmälningsärenden där det är nödvändigt och att övriga hanteras med så kallad administrativ handläggning”, skriver Jordbruksverkets Katarina Andersson i redovisningen ”Djurskyddskontrollen 2016”. Samtliga länsstyrelser har sedan 2012 i olika stor utsträckning använt sig av brevhandläggning och liknande åtgärder i de anmälningsärenden där det bedömts lämpligt. Under 2016 har länsstyrelserna arbetat

fram en gemensam bedömningsrutin för hur dessa ärenden bör prioriteras och handläggas. 2017 började denna nationella rutin för handläggning av anmälningsärenden användas. (På nästa sida presenteras rutinen.)

– Syftet är att minska den totala tiden som läggs på anmälningsärenden för att möjliggöra att tillräckliga resurser frigörs för planerade kontroller av olika typer av verksamheter med djur. Samma typ av brist ska hanteras på likartat sätt av samtliga länsstyrelser, förklarade Jenny Larsson, när hon sände över beskrivningen.

– Sammantaget handlar det alltså om att ta ytterligare steg i riktning mot det som regeringen velat åstadkomma med sin förändring av ansvaret för djurskyddskontrollen, det vill säga en god, effektiv och likvärdig djurskyddskontroll, samt att fortsätta vårt arbete för att nå de nationellt uppsatta målen i den nationella kontrollplanen, förtydligade hon.

Samma typ av brist ska handläggas inom samma tidsintervall av alla länsstyrelser.

– Några mätbara effekter av att införa en gemensam rutin som vi hoppas nå är att fler länsstyrelser når målet att 90 procent av anmälningsärendena handläggs inom 90 dagar, att länsstyrelserna närmar sig målet att högst 20 procent av de fysiska anmälningskontrollerna är obefogade samt att fler länsstyrelser uppfyller målet att antalet normalkontroller ska vara minst lika många som antalet anmälningskontroller, det vill säga kvotmålet 1,0, skrev Jenny Larsson. ✕

Social kontakt är viktigt för djur.

Nya rutiner för hantering av anmälningsärenden

En anmälan kan leda till någon av följande tre åtgärder:

Avskrivas

Ärende där uppgifter saknas så att djuren inte kan hittas, eller där djurhållare avlidit och inga djur finns eller att det anmälda inte är en djurskyddsbrist.

Informationsbrev skickas inom 3 veckor

Brist som riskerar att medföra ringa fara/lidande för djur, eller: när information kan räcka för att bristen ska åtgärdas, eller ...

... en anmälan som är svår att verifiera vid kontroll, eller ...

... en mindre trovärdig anmälan.

Det kan gälla:

- Bristande rastning av hund
- Felaktigt eller undermåligt stängsel
- Återkommande (2 tim) bunden hund
- Katter på icke inhägnad hög balkong
- Brist i miljöberikning
- El-/stackelhalsband
- Olämplig/enstaka transporter
- Djur utan väderskydd, framtid
- Ensamma djur med bristande social kontakt

- Lindrigt gödselförorenade djur
- Avsaknad av tillstånd (§16, §37, transport)
- Mycket för tidig avvänjning från moder, i dåtid
- Återkommande bur-/bilförvaring
- Mindre allvarliga måttavvikelser
- Mindre allvarliga skaderisker
- Bristande utevistelse häst

Kontroll/Granskning

Brist som medför omedelbar fara eller allvarligt lidande för djuret ska inom tre dagar handlagts.

Det kan gälla:

- Djur som är övergivna inne i bostad eller stall
- Svårt skadade eller sjuka djur
- Flera kraftigt avmagrade djur och total avsaknad av foder
- Djur som helt saknar vatten, under betydande tid
- Djur instängd i het bil, fara för djurets liv
- Flertal brister av mycket allvarlig karaktär
- Elavstängning/elavbrott lantbruk

Brist som medför fara eller lidande för djuret ska ha handlagts inom tre veckor.

Det kan gälla:

- Felaktig drivning
- Allvarliga skaderisker
- Permanent bunden hund
- Skadade eller sjuka djur
- Djur i kraftigt överhull
- Bristande betesdrift/utevistelse
- Överträdelse av djurförbud
- Mycket förorenad miljö ute/inne
- Avel som kan innebära lidande
- Mycket olämplig transport
- Kraftigt eftersatt päls-, hov-, klöv-, klo-, tand- eller näbbvård
- Permanent burhållning av hund och katt
- Bristande utfodring, avmagrade djur
- Mycket för tidig avvänjning från moder, i nutid
- Djur som är övergivna utomhus
- Hund/häst som aldrig får komma ut
- Allvarliga måttavvikelser inkl. överbeläggning
- Djur utan skydd mot väder och vind, nutid
- Måttligt/kraftigt gödselförorenade djur

Källa: Rutin för handläggning av anmälningsärenden

”Obefogade” anmälningar är inte alltid ogrundade

Resurserna är begränsade. Läggs tid på ”bagatellärende” riskerar allvarliga djurskyddsproblem som kunde ha upptäckts via riskbaserade planerade kontroller att missas, säger professor Lotta Berg.

Vad är en obefogad djurskyddsanmälan?” Det var rubriken på en artikel som publicerades i Svensk Veterinärtidning för två år sedan av husdjursagronom Stephanie Kindbom och professor Lotta Berg. – En av slutsatserna är att allt som kallas ’obefogat’ i statistiken inte alls är obefogat i verkligheten, utan det kan finnas en mängd andra orsaker till att ett ärende får den klassificeringen, säger Lotta Berg till Tidningen Djurskyddet.

Orsakerna kan vara att det aktuella djuret redan har hunnit bli avlivat och bristen därför inte kan verifieras. – Resterande djur kan ju vara i okej skick. Bevisbördan kan vara svår, exempelvis enstaka tillfällen av psykiskt eller fysiskt våld, som inte alltid lämnar spår. Avsaknaden av lättfunna fysiska spår är inte ett bevis för att misshandel av djuret inte ägt rum. Det anmälda problemet kan vara ett gränsfall mellan vad som

är olagligt eller bara olämpligt. Eller så kan bristen ifråga faktiskt redan hunnit korrigeras när länsstyrelsen kommer ut, vilket ju är bra. **Det finns två** grundproblem att hantera vad gäller obefogade anmälningar, förklarar hon. – Det ena är att det faktiskt förekommer helt ogrundade anmälningar, på grund av okunnighet om vad djur behöver och vad som är tillåtet eller på grund av rent okynne/osämja/konflikter som egentligen inte har med djuren att göra, det vill säga sådana som länsstyrelsen verkligen vill undvika att slösa sin tid på. Det andra är att i länsstyrelsernas datasystem gick det inte att skilja ut vilka av de ärenden som klassificerats som ”obefogade” som verkligen varit helt ogrundade, och vilka som på ett eller annat sätt faktiskt haft en saklig grund men hunnit lösa sig innan länsstyrelsen kommer ut, genom att det aktuella djuret avlivats/dött eller fått sin

situation förbättrad, vilket i grunden är något eftersträvänsvärt i dessa fall. Självklart, understryker Lotta Berg, kan det vara så att länsstyrelsen, i de fall den beslutar att skicka brev istället för att göra ett fysiskt besök, riskerar att missa allvarliga djurskyddsproblem. – Samtidigt är länsstyrelsens resurser ofrånkomligen begränsade, så om länsstyrelsen lägger alltför mycket tid på att åka på ”bagatellärenden” så riskerar de att missa andra betydligt mer allvarliga djurskyddsproblem, som kunde ha upptäckts via riskbaserade planerade kontroller om man hunnit med fler sådana. Det är därför bra att länsstyrelserna har arbetat med frågan och faktiskt försöker ta ett systematiskt grepp om detta, så att arbetssättet kring anmälningsärenden blir mer genomtänkt och likriktat, säger Lotta Berg och fortsätter: – Länsstyrelserna har naturligtvis även tidigare gjort bedömningar av trovärdigheten och av graden av brådska i samband

med inkomna anmälningar, men om man i samband med framtagandet av flödesrutinerna har kunnat dela med sig till varandra av sina erfarenheter och skapa ett mer robust system för detta så är det givetvis positivt. Kan arbetssättet leda till att länsstyrelserna slösar bort mindre tid på att göra meningslösa besök där det inte finns några större djurskyddsproblem på platsen ifråga, och istället kan lägga sin tid och sina resurser på de verkliga, och ibland omfattande djurskyddsproblem som kan finnas på andra håll. Beträffande målet att högst 20 procent av de fysiska anmälningskontrollerna ska vara obefogade så är det ett i mitt tycke tämligen märkligt mål för en myndighet att sätta upp, eftersom det dels är helt avhängigt av vilka anmälningar som kommer in, dels inte skiljer på helt ogrundade anmälningar respektive anmälningar som hade en solid grund men där problemet likväl inte kvarstår vid länsstyrelsens kontrolltillfälle, säger Lotta Berg och fortsätter: – Ett enkelt sätt att rent teoretiskt

uppnå det målet skulle ju vara att göra det krångligare och mer komplicerat att anmäla misstanke om brott mot djurskyddslagen, men en sådan åtgärd skulle knappast gynna djurskyddet även om man då lättare skulle nå måluppfyllelse. Men målet handlar ju i verkligheten snarare om att förbättra förmågan att sälla bort helt ogrundade anmälningar än om att få in totalt sett färre anmälningar oavsett kvalitet, vilket är något annat. Kravet på att länsstyrelserna bör få rimliga resurser både till planerade kontroller och till att hantera de anmälningar som bedöms vara trovärdiga måste kvarstå, oavsett om antalet inkomna anmälningar ökar eller minskar. En faktor som inte tas upp särskilt tydligt i flödesschemat är hur trovärdigheten i anmälan bedöms. Där skulle Lotta Berg gärna ha sett ett resonemang kring anmälarens identitet, att icke-anonyma anmälningar generellt bör betraktas som mer trovärdiga än helt anonyma anmälningar, och anmälningar från personer som

arbetar professionellt med djur generellt håller hög trovärdighet. – Samtidigt är länsstyrelserna säkerligen medvetna om att även anonyma anmälningar ibland kan ha hög trovärdighet, och att det i vissa fall kan finnas goda skäl för anmälaren att vilja förbli anonym. ✕

Lotta Berg.

”Länsstyrelserna bör få resurser till både planerade kontroller och trovärdiga anmälningar” säger Lotta Berg.

Anmälningar 2016

- 2016 kom 12 977 anmälningar in till länsstyrelserna. 4 313 kontrollerades på plats.
- Information från officiella veterinärer på slakteri om bristande djurskydd benämns inte anmälningar, utan är information från kontrollmyndigheten Livsmedelsverket till kontrollmyndigheten Länsstyrelsen. 2016 fick länsstyrelserna in 898 sådana ärenden från officiell veterinär på slakteri. Källa: ”Djurskyddskontrollen 2016”.

”Vi ska inte köpslå med djurs lidande”

Antalet djurskyddskontroller har halverats sedan ansvaret flyttades över till länsstyrelserna 2009. När nu färre anmälningar ska leda till fysiska kontroller får det det konsekvenser för djuren, varnar tidigare djurskyddsinspektör Linnéa Stålhandske.

Djurskyddshandläggares arbets-situation med avseende på trivsel, resurser och stress - så heter Emily Morgans kandidatuppsats från 2016, som bygger på en enkät med svar från minst en djurskyddshandläggare från varje länsstyrelse.

En tredjedel av de svarande hade arbetat som djurskyddshandläggare mellan fem och tio år, en tredjedel i tio år eller längre och resten i fem år eller mindre. I uppsatsen tonar en bild fram av en stressad yrkesgrupp där minskade resurser men bibehållna krav på arbetsmängd leder till hårdare prioriteringar och anmälningsärendena ofta löses med mejl/brevkontakt.

Djurskyddet Sveriges styrelseledamot Linnéa Stålhandske är husdjursagronom och arbetar i dag som djurlärare på Realgymnasiet. Från 2006 till sommaren 2017 var hon anställd som djurskyddsinspektör

och vi frågar om detta är en bild hon känner igen sig i?

– Absolut! Det har varit den verklighet vi djurskyddsinspektörer tvingats att hantera och acceptera de senaste åren.

Enligt Linnéa Stålhandske har det har varit ”viktigare att nå upp till 50 procentgränsen för normalkontroller än att lösa anmälningsärendena på ett rättssäkert sätt”.

– På så sätt anser jag att länsstyrelserna inte bara sviker djuren utan också oss medborgare. De som ringer och anmäler att djur far illa mår ofta själva väldigt dåligt av att vara vittnen till det som de anmäler. De vill, med all rätt, att länsstyrelserna agerar skyndsamt, noggrant och korrekt för att se till att djurens lidande avhjälps. Men detta fungerar i dagsläget inte, hävdar Linnéa Stålhandske, som anser att det är olämpligt att skicka brev till djurägare, efter att en anmälan kommit in.

– Särskilt med tanke på hur extremt svårt

det är att bedöma värdet i de uppgifter som kommer in i en anmälan. Även en djurskyddsinspektör som arbetat i fält i väldigt många år kan aldrig veta på förhand hur allvarlig en anmälan är. Man kan gissa, men absolut inte med någon säkerhetsmarginal som är acceptabel. Det kallas dock att ”prioritera”, men i verkligheten är det inget annat än en gissningslek som pågår, vilken är smärtsam för alla inblandade, säger Linnéa Stålhandske.

I sin uppsats skriver Emily Morgan att ”En hårdare sällning bland anmälningsärendena kan ske och längre tid gå mellan normalkontrollerna, vilket kan leda till att problem som hade kunnat upptäckas tidigt och förhindrats har missats: djurlidandet har ökat”. Är det också din erfarenhet?

– Absolut. Personligen har jag ombetts att ”se till helheten och inte stirra mig blind på det enskilda djuret/ärendet”, vilket går emot mina egna värderingar. Man har från ledningens sida motiverat detta med att i

anmälningsärendena finns oftast bara ett fåtal djur medan man under en normalkontroll kan ändra förhållandena för flera hundra, eller tusentals djur, samtidigt. Jag anser att dessa två situationer aldrig ska stå i konkurrenssituation mot varandra. Vi ska inte köpslå med djurs lidande.

Vad anser du behöver göras för att djurskyddskontrollanterna ska få en bättre arbetsmiljö och genom täta kontroller motverka att djurlidandet ökar, vilket är uppdragets grundidé?

– Den geografiska utplaceringen av inspektörerna är inte gjord för att uppnå en effektiv djurskyddskontroll, utan grundas i att inspektörerna ska befinna sig i länens resistensstäder. Det leder till att en stor del av inspektörernas arbetstid förloras i bilen. Förr hade jag som längst 25 minuter till ett objekt. Kom det in en allvarlig anmälan åkte jag alltid ut samma dag. Under en normal arbetsdag lägger man nu 50 procent av sin

tid på bilresor. Samtidigt ska länsstyrelserna också ha en skyldighet att skjuta till de resurser som krävs för att djurskyddskontrollerna ska fungera, men det görs inte. Istället konkurrerar djurskyddet hårt med andra områden inom länsstyrelsernas verksamhet och står som ständig förlorare, säger hon.

En del djurskyddsinspektörer ser en risk i att det blir en permanent lösning om länsstyrelsen uppfyller målen med färre fysiska kontroller vid anmälningsärende så att resurser frigörs till normalkontroller. ”Myndigheten måste också begära mer resurser som uppenbarligen behövs eftersom vi inte hinner med”, säger en kontrollant till Tidningen Djurskyddet.

Fler kollegor, mer likriktat arbete och bättre kvalitet på kontrollerna är några av de förbättringar Emily Morgans enkät lyfter fram efter att länsstyrelsen tog över ansvaret för djurskyddskontrollerna.

– Jag känner igen mig i det, men anser att djurskyddsinspektörerna måste arbeta under en egen myndighet där de sedan placeras ut på lokalkontor.

Utbildning, säkerhet, prioriteringsordningar och budget skulle vara gemensam för alla och styras centralt, förklarar hon.

– Därmed skulle vi kunna få en mer kompetent ledning som förstår vad djurskyddsarbetet innebär och med stöd av den kompetensen fattar rätt beslut för att få vårt djurskydd på fötterna igen. Det krävs ett engagemang för djurvälstånd även hos ledningen, istället för engagemang i att prestera fina siffror och snygg statistik till Jordbruksverket och departementet, säger Linnéa Stålhandske. ✕

”Vi ska maximera djurnyttan i vårt arbete”

Ute på länsstyrelserna utvecklas sätten att hantera anmälningsärenden. Speciell telefonbemanningspersonal och hänvisning till webbformulär är två metoder Västra Götaland infört.

Länsstyrelsen i Västra Götaland har bemannat sin anmälnings-telefon med personer som inte är djurskyddskontrollanter. De tar emot alla samtal när allmänheten ringer in och anmäler ett misstänkt fall av vanvård.

– Redan i förberedelserna inför att djurskyddskontrollerna skulle komma över till oss beslutade vi att särskild personal skulle bemanna telefonen, säger Karin Lundborg, chef för djurskyddsavdelningen.

Telefontiden är klockan 9–12 på vardagar, fem personer arbetar med detta, oftast tar en emot samtalen och en av de andra är stand-by.

– Samma personer arbetar med detta kontinuerligt. På så sätt får de upp en vana och blir mer effektiva. Till sin hjälp har de en frågelista, för att få fram uppgifter så att djurskyddskontrollanterna kan fatta beslut om det ska bli kontroll, information via brev eller avskrivs. Listan finslipas ständigt. Det är viktigt att vi får de uppgifter vi behöver, många anmälningar är anonyma och då kan vi inte återkoppla med fler frågor.

De flesta anmälningarna rör sällskapsdjur. – Det är en avvägning när vi väljer att åka ut. Vi vet att det förekommer många anmälningar som faktiskt är obefogade. Det kan vara ren bitterhet bakom: grannfejder eller vilja att sabotera. Några fall handlar om okunskap, man vill väl och tror att ett djur far illa men det är inte så.

Vad kan det vara?

– En missuppfattning är att alla hästar som går utan täcke i hagarna fryser och därmed är vanvårdade. Det stämmer sällan och det kan finnas vindskydd i hagen, som

anmälaren inte sett, säger Karin Lundborg och understryker att de obefogade anmälningarna förekommer, och kunde de sjunka vore mycket vunnet.

– Men alla anmälningar är inte obefogade, det är viktigt att komma ihåg och det vet vi som gör kontrollerna. Samtidigt kan ett informationsbrev i vissa fall vara precis det som krävs. Ibland hör djurägare som fått brev av sig och säger: ”Tack! Detta visste inte jag, jag ska rätta till det här.” Så man ska inte underskatta effekten av information.

Karin Lundborgs avdelning har 39 anställda djurskyddskontrollanter, flera på deltid. De gör cirka 2 500 djurskyddskontroller varje år. Runt 1 000 är normalkontroller, lika många är anmälningskontroller och 500 är uppföljningar. 197 anmälningar avskrevs i fjol.

– Antingen kunde flera personer ha anmält samma ärende eller så var det uppenbart att det var ett ärende som kommunen skulle hantera, inte vi.

Men bland de ärenden som ni inte åker ut och kontrollerar: Hur vet ni att ni inte missar djur som far illa?

– Vi gör en tolkning av anmälan utifrån det underlag vi har. Visar det sig vara en allvarlig brist så kommer det ofta en ny anmälan och då gör vi en ny bedömning. Men vi diskuterar ofta de tolkningar vi gjort. Processen att förbättra bedömningarna pågår ständigt.

Om det görs för många anmälningskontroller hinns inte normalkontrollerna med, understryker Lundborg, som samtidigt konstaterar att målet att högst 20 procent av de fysiska kontrollerna vid

anmälningsärendena ska vara obefogade är i dag inte realistiskt.

– På flera års sikt kanske vi kommer dit, men inte inom det närmsta året. Vi har i dag cirka 50 procent obefogade kontroller.

Vad tänker du om målet som Jordbruksverket satt upp att antalet normalkontroller ska vara minst lika många som anmälningskontrollerna, det vill säga kvotmålet 1,0?

– Det är en tydlig styrning mot målet att vi ska prioritera normalkontrollerna för de livsmedelsproducerande djuren. Jag förstår hur de tänkt när de satt upp kvotmålet, även om det finns andra mål att sätta upp som är lättare att styra mot för att utveckla systemet.

Vad tänker du kring de farhågor som finns om att ni på länsstyrelserna uppfyller målen och besparingarna fortsätter?

– Vi ska utifrån vår budget göra största möjliga djurnytta. Visst finns risken att om vi uppfyller målen blir det ett tillstånd som accepteras. Men inför varje budgetredovisning uppger jag vad vi tvingats prioritera bort. På så sätt lyfter jag som myndighetschef vilka konsekvenser en krympande budget faktiskt får för djurskyddet.

Vad vill du se för förändringar så att djurskyddskontrollerna skulle bli ännu bättre?

– De 21 länsstyrelserna bör få en bättre samsyn. Det administrativa för- och efterarbetet måste ta mindre tid. Här är intressanta saker på gång, som de mobila kontrollenheterna. Det pågår ett projekt nu: Redan på gården kan vi sköta det administrativa arbetet och slippa ta med det hem. Det är ett sätt att se till att bästa djurnyttan hamnar i fokus. ✕

Hästar utan täcke på vintern är sällan en djurskyddsbrist, men personer som vill väl anmäler ibland detta.

Du som vill anmäla vanvård av djur – tänk på detta

- I den bästa av världar vore det önskvärt att börja med att direkt prata med djurägaren. Det kan finnas en rimlig förklaring till det du uppfattar som att djuret far illa. En mager häst kan vara konvalescent och stå under veterinärbehandling. Om det går – prata först med djurägaren!
- Agera aldrig på egen hand och ta med dig djur från någon. Är det akut: ring polisen!
- Är du osäker: Ring länsstyrelsen och fråga först om ditt ärende ska anmälas eller om du ska vända dig någon annanstans.
- Var noga med att det är du som sett djuret fara illa som anmäler. Länsstyrelsen måste ha förstahandsuppgifter.
- Var konkret. Vad menar du när du säger

att djuret är vanvårdat? Inte fått vård för en skada? Inte rastats? Inte fått mat?

- Du får vara anonym som anmälare.
- Bifoga helst namn och adress till djurägaren. Har du inte det måste vi få en så utförlig vägbeskrivning som möjligt. En djurskyddsinspektör som inte har möjlighet att hitta fram till huset gör ingen nytta.
- Är du osäker på till vem du ska vända dig? Länsstyrelsen ger på sin hemsida exempel på frågor och vilken myndighet som sköter dem, exempel på en fråga är: ”Jag såg en annons med försäljning av apor – det verkar skumt – vart vänder jag mig?”

Svar: Anmälan om detta ska göras till

länsstyrelsens rättsenhet, Naturvårdsverket eller Jordbruksverket.”

- Misshandel och djurplågeri ska anmälas till polisen.
- Vid störningar, som upprepade hundskall: kontakta hyresvärd eller bostadsrättsföreningen.
- Kom ihåg att ditt engagemang är viktigt. Tillsammans kan vi hjälpas åt så att resurserna används på absolut bästa sätt. För djurens skull.

Källor: Karin Lundborg, vid länsstyrelsens enhet för veterinär och djurskydd, Västra Götaland, och andra länsstyrelser. Läs mer: <http://www.lansstyrelsen.se/VastraGotaland/Sv/djur-och-natur/djurskydd>

Vid normalkontroller undersöks bland annat djurens miljö, hälsa, rörelsefrihet, personalens kunskap och dokumentation. 2016 utfördes: 3 270 kontroller hos nötkreatur. Vanlig brist: smutsiga djur. 370 kontroller hos får. Vanliga brister: hull, klippning och skaderisker. 3 270 kontroller hos gris. Vanliga brister: kunskapsbrist, för lite personal, otillräcklig strömängd, vilket kan ge bogsår, slitage-skador på klövar och knä. 240 kontroller hos get. Vanlig brist: skaderisk på grund av inredningen. 50 kontroller hos värphöns. Vanligaste brist: luftkvaliteten. Källa: Jordbruksverket.

Så går arbetet med den nya rutinen

Vi hörde av oss till några djurskyddsenheter på länsstyrelser runt om i landet för att höra hur arbetet med den nya rutinen för handläggning av anmälningsärenden går. Här är några reflektioner.

Enligt den nya nationella rutinen (se sid 11) finns 16 förslag på ärenden, varav 9 främst gäller sällskapsdjur, som exempel på när ett brev kan skickas istället för att göra ett fysiskt besök.

”Det stämmer att vi jobbar utifrån en gemensam rutin men det gör ju inte att vi som enskild länsstyrelse inte kan agera fritt. Vi utgår från rutinen när vi bedömer våra ärenden, men ibland anser vi att man behöver köra ut och då gör vi det. Upplevelsen har varit att vi skickat fler brev än

tidigare år, men när jag slår på statistiken för 2016 och 2017 så är det inte så stor skillnad”, svarar Maya Solvik, djurskyddshandläggare vid länsstyrelsen Blekinge län.

Totalt sände hennes länsstyrelse, landets näst minsta, 93 meddelandebrev under 2016 och 86 hittills (29 november) i år.

”Vi har provat på ett par brev utan återkoppling men upplever att det kan verka förvirrande för dem som får brevet och att de ändå ringer. Så vi skickar helt klart mest med återkoppling, det samtalet lägger vi gärna tid på”, förklarar Maya Solvik.

Samma erfarenhet har också andra länsstyrelser gjort.

”Eftersom vi så nyligen har börjat arbeta med rutinen vet vi ännu inte vilka effekter det ger. Vi har i alla fall uppmärksammat att brevhandläggningen inte alltid ger önskad effekt, eftersom en förnyad anmälan kommer in ganska snart. Vid upprepade anmälan gör vi normalt kontroll”, berättar en djurskyddshandläggare.

Flera länsstyrelser har sedan länge hantlat en del anmälningsärenden administrativt och har haft liknande prioriteringslistor.

”Det som varit nytt för oss är att vi nu i större utsträckning skickar brev utan att be om återkoppling. I de definierade fallen som detta gäller kan det finnas en del okunskap hos djurhållare om vad som gäller. Att då skicka informationsbrev kan ge god djurskyddsnytta och gör att vi kan fördela resurserna på ett annat sätt. Tidsbesparing-

en gör att vi hinner göra fler kontroller där det faktiskt är behov. Nackdelen kan vara att djurhållare inte rättar sig. Vår förhoppning är att det då faktiskt kommer in en till anmälan, vilket det många gånger gör, och då hanterar vi ärendet på annat sätt”, svarar en handläggare.

Den aktuella länsstyrelsen har haft 86 brevärenden i år, bland annat har ett gällt en hund som verkat behöva mer sällskap. En annan av de svarande länsstyrelserna har hittills under 2017 tagit emot 271 anmälningar, varav 119 hanterats administrativt med ställningstagande meddelande.

”Resten av anmälningsärendena har inte fått kontroll, utan det kan vara ärenden som avskrivs eller att beslut sker i annat ärende. Det kan bli omhändertagande som enbart hanteras administra-

tivt, bland annat av övergivna, förvildade katter. Ofta är det ett snabbt sätt att se till att eventuella brister rättas till. Ibland får vi bekräftelse på att anmälan är helt obefogad. Ibland vill djurägare på eget initiativ skicka bilder eller veterinärintyg och ibland efterfrågar vi handlingar eller bilder”, svarar djurskyddshandläggaren vid det aktuella länet och tillägger att de arbetat så i flera år. De vill ha återkoppling från djurägaren på brevet. ”Det får vi till nästan 100 procent, vilket är mycket värdefullt både för oss och för djurägaren. På den punkten följer vi inte den nationella rutinen.”

En annan djurskyddshandläggare ser fördelar med brev:

”I vissa ärenden kanske det till och mer tar mer att som djurägare få hem ett brev, svart på vitt, än att man kommer ut på kontroll och inget kan bevisas.”✕

Oklart hur djurskyddsmiljonerna får användas

15 extra miljoner till förbättrade djurskyddskontroller fanns i budgetproposition 2018 som presenterades i september i år.

Pengarna ska permanentas. Dock är det inte säkert att tillskottet ska användas enbart till att göra fler kontroller för att se till att djur behandlas bra. Än i dag vet inte länsstyrelserna hur fördelningen blir eller till vilka områden pengarna ska gå.

– Beskedet är att de ska gå till djurrelaterade frågor. Därmed inte sagt att det bara handlar om djurskyddskontroller. Vi är ju även tillsynsmyndighet för till exempel livsmedelskontrollen, foderkontrollen och animaliska biprodukter, så miljonerna i extra-anslaget kan inte odelat gå till djurskyddskontroller, säger Karin Lundborg, länsstyrelsen Västra Götaland.✕

Kontrollerna blev färre under 2016

Knappt 1 000 färre kontroller gjordes år 2016 jämfört med 2015. 10 899 kontroller utfördes 2016, exklusive ansökningar om tillstånd, varav 4 484 normalkontroller, 4 313 anmälningskontroller, samt övriga kontroller.

2 666 beslut fattades under 2016:

1 151 enligt §26 djurskyddslagen (föreläggande där djurägaren ska vidta åtgärder inom en viss tid),

152 enligt §31 (omhändertagande efter utredning).

675 enligt §32 (omedelbart omhändertagande i akut fall).

299 djurförbudsprövningar gjordes, 244 beslut togs om djurförbud och 28 beslut om upphävande av djurförbud. 296 åtalsanmälningar gjordes.

Motsvarande siffror för 2015 var 11 875 utförda kontroller.

3 163 beslut fattades 2015 varav 279 om djurförbud, 20 upphävande av djurförbud och 498 åtalsanmälningar.

Länsstyrelserna hade 190,8 årsarbetskrafter, åa, under 2016 för djurskyddsverksamheten, exklusive förprovning av djurstallar. 2013 var det 208,4 åa. Med åa avses antal anställda personer omräknat till heltidsarbetande.✕ Källa: Djurskyddskontrollen 2016, Jordbruksverket

I år firar Djurskyddet Sverige jubileum. Följ med på en resa genom tre sekel.

120 ÅR MED DJURSKYDDET SVERIGE

1897
Den 4 juni 1897 bildades De Svenska Djurskyddsföreningarnas Centralförbund, SDC, med tjugo medlemsföreningar. Slaktmetoder, sjötransporter och djurplågeri lyftes.

1912
Hästar som sålts till slakt ska inte användas för arbete. En fråga medlemsföreningen i Karlshamn drev.

1945
Den grymma och meningslösa kuperingen av svans på häst måste förbjudas, inga undantag skulle tillåtas, slog förbundets konferensen fast.

1939
Nytt namn: Sveriges Djurskyddsföreningars Riksförbund, SDR. 67 djurskyddsföreningar var medlemmar. Hans Rosén skapade duvanlogotypen.

1950-talet
Svenska Allmänna Djurskyddsföreningen (idag Svenska Djurskyddsföreningen) och Nordiska Samfundet mot plågsamma djurförsök (idag Djurens Rätt) bildade egna organisationer men fortsatte samverka med SDR.

1977
Dagens förhållande i hönsburarna är inte tillfredsställande, klubgade konferensen.

1988
En ny djurskyddslag presenterades. Den gavs symboliskt till Astrid Lindgren, men bakom den låg bland annat SDR:s protester mot hur skötseln av svin, slaktkycklingar, värphöns, pälsdjur och sällskapsdjur tillåts vara.

100 000-tals
...katter har tack vare Djurskyddet Sveriges lokalföreningar fått nya hem under de 120 år som gått. Arbetet fortsätter. Varje vecka får övergivna djur nya hem.

2004
Byter SDR namn till Djurskyddet Sverige. Några år senare byts logotypen till den nuvarande.

2004-2007
Djurskyddsmyndigheten, som organisationen arbetat för inrättades, men den lades ner efter tre år.

2008
Kampanjen för att stoppa de plågsamma transporterna satte fokus på ett viktigt område.

2010
Internationella organisationen World Animal Protection Sverige bildades. Djurskyddet Sverige är medlemsförening och driver även genom Eurogroup for Animals internationella djurskyddsfrågor.

Ett samhälle där människor visar respekt och medkänsla för alla djur. Alla djur ska ha rätt att utföra sina naturliga beteende. Så lyder organisationens vision idag.

2009
Dunkampanjen fick in 24 000 underskrifter för att all handel med dun plockat från levande fåglar ska stoppas.

2013
Ingen slakt utan bedövning. Kampanjen drog in 11 005 underskrifter.

2015
Namninsamling mot förslaget att rutinmässigt fixera suggor, hålla fast dem med en grind så att de inte kan resa sig när de diar, fick effekt. Förslaget infördes inte.

2016
Kampanjen #allakatter lanserades. Kampen för en ny djurskyddslag pågick hela året, med protester utanför riksdagen på Djurens Dag. Under året fick cirka 2 000 djur, främst katter nya hem via lokalföreningarna.

2017

120-årsjubileet firas med hedersutnämnannde till Eva Eriksson, för utredningen Ny Djurskyddslag, SOU 2011:75. Här med ordförande Linda Maria Vonstad och generalsekreterare Åsa Hagelstedt på T-Centralen.

120 ÅRS ARBETE FÖR DJURENS SKYDD

Hvad kan en djurskyddsörening uträtta? Frågan ställdes i den allra första artikeln i det allra första numret av Djurvännernas Tidning, föregångaren till Tidningen Djurskyddet. Den var ute i januari 1890. Svaret så här drygt hundra år senare är: Våldigt mycket! Följ med på en kavalkad genom Djurskyddet Sveriges 120 första år.

Djurvännernas Tidning skulle vara en "Praktisk handledning för djuregare och djurskötare jämte meddelanden om de svenska djurskyddsföreningarna m.m. under medverkan af praktiserande veterinärer och djurvårdare m. fl, utgiven av Lars Hökerberg, Stockholm". Årspriset var 2 kronor och tidningen utgavs med ett ark i månaden.

Här på gulnade sidor finns artiklar och referat av en händelserik tid: 1897 bildades De Svenska Djurskyddsföreningarnas Centralförbund. 25 djurskyddsföreningar anslöt sig och ändamålet var:

– Att söka åstadkomma ett gemensamt uppträdande af dessa i de fall där sådant finnes lämpligt och därigenom gifva ökad styka åt det samfållda arbetet mot deras gemensamma lindring i det lidande djurvårlden är underkastad, som den förste ordföranden Curry Treffenberg sa i ett tal 1897.

Det första mötet hölls på Riddarhuset i Stockholm. Där diskuterades slakt-metoderna, sjötransporterna och hur djurskyddet skulle bli en del av ungdomens uppfostran. I hög grad samma frågor då

som nu, påpekar Linda Maria Vonstad, som är förbundets nuvarande ordförande. År 1948 gav organisationen ut Handbok i Djurskyddsfrågor.

– Våldigt mycket är sig likt. Visst har mycket förbättras, men samma områden återkommer, säger Linda Maria Vonstad och sträcker fram ett tummat exemplar med blekgrönt omslag. På 312 sidor har en stor del av den svenska djurskyddshistorien fångats.

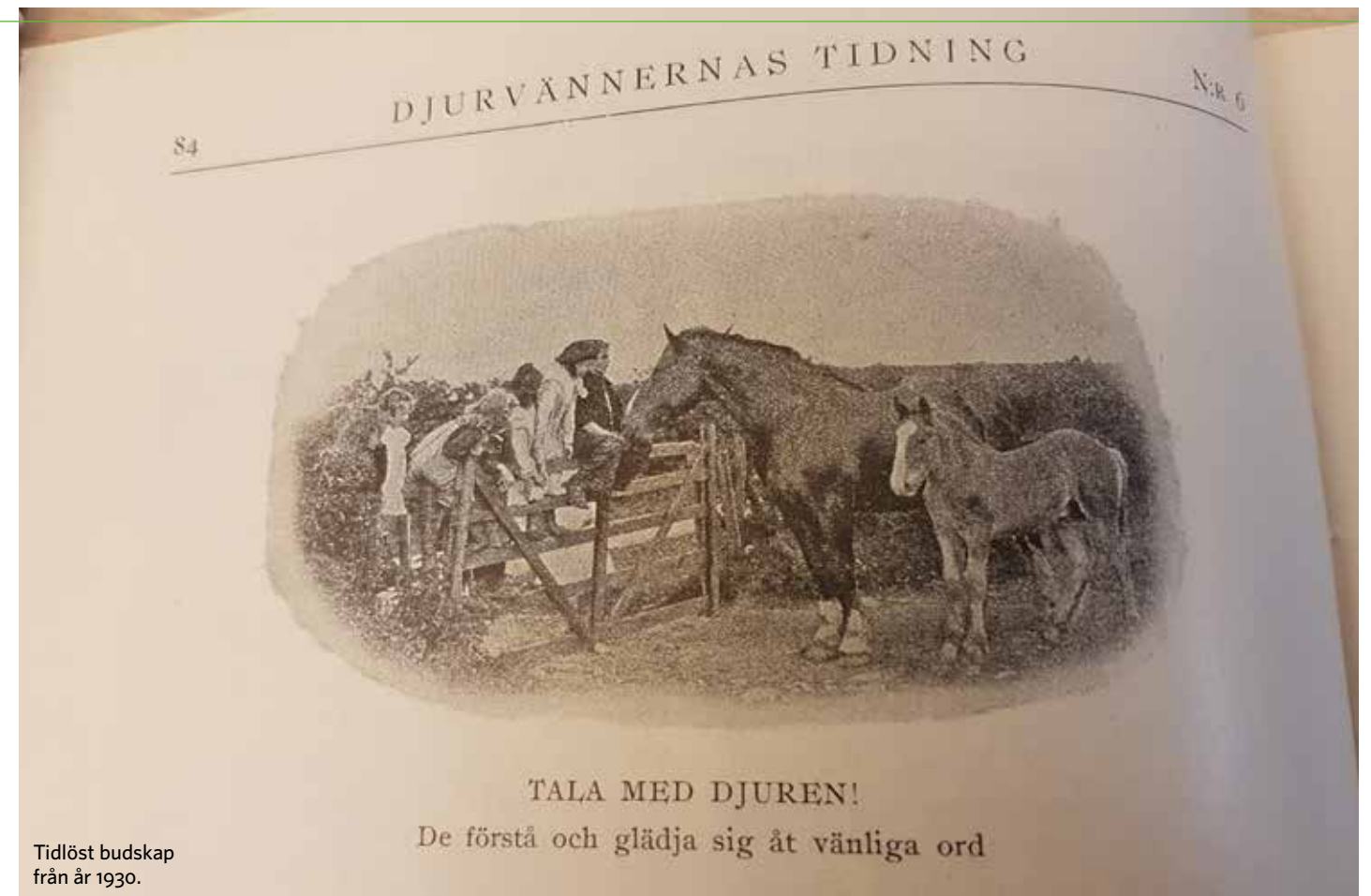
Vi läser på sidan 159 om djurplågeri: "Att så mycket djurplågeri förekommer i världen och tyvärr i viss utsträckning även i Sverige är nog till stor del beroende på att människan ej tänker eller ej brukar sin fantasi – ty gjorde hon det skulle hon själv inom sig uppleva all den smårta hon förorsakar andra. (---) Nöjesfålt, cirkusar, zoologiska trådgårdar och 'naturparker' skulle ej ha djur i bur till den tanklösa hopens förnöjelse, inga fasansfulla djurtransporter, inga snaror och giller i skog och mark skulle förekomma."

Ån i dag får sjölejon och elefanter finnas på cirkus, djurtransporter sker dagligen över Europa och snarfångst är tillåten i Sverige. Nu laddar dessutom Svenska Jågåreförbundet för att försöka få igenom att pilbågsjakt ska tillåtas.

Vi blåddrar vidare bland de sjuttio år gamla skira arken och läser om pålsdjurs-industrin: "Pålsdjursuppfödningen som för snart tre decennier sedan affårmåssigt infördes i Sverige, har nu ett årligt produktionsvärde av omkring 15 miljoner kronor. Ur rent ekonomisk synpunkt är sålunda allt gott och väl. Men ur djurskyddssynpunkt är denna industri icke sympatisk. Blåråv, silverråv, mink och nutria är alla små livliga vackra djur (---) som pålsdjurs-industrin nu tvingar in i små otrevliga burar av ståltrådsnåt att leva sina korta liv tills de blir 'avpålsade'."

I dag finns endast minkar kvar i pålsdjursindustrin i Sverige. Arbetet att ge minkarna möjlighet att utöva sina naturliga beteende i burarna pågår.

Katternas situation har varit en av organisationens huvudfrågor sedan starten. Vi läser: "Det värsta djurplågeriet mot katter är att överge dem och låta dem och deras ungar förvildas." Nu kämpar Djurskyddet Sverige och många andra djurvänner för att Eva Erikssons förslag i "Ny Djurskyddslag" (SOU 2011:75) "Förbud att överge djur" ska införas i djur-

Tidlöst budskap från år 1930.

skyddslagen. För ån i dag finns inte denna skrivning i lagen. Eva Eriksson tog upp det i sitt tacktal efter att hon tagit emot Djurskyddet Sveriges hedersutmårkelse i samband med 120-årsfirandet på T-Centralen i Stockholm i år.

– Man ska inte få överge djur. För de flesta är det en självklarhet, och något många tror att man inte får. Men det får man. Man får skaffa sig en sommarkatt i Sverige och slåppa ut den och den får klara sig bäst den vill, sa Eva Eriksson.

Nu har regeringen aviserat att den tänker presentera en proposition till ny djurskyddslag i januari 2018 och kanske har de tagit med förslaget från Eva Erikssons utredning.

I väntan på propositionen återvänder vi till Djurskyddshandboken från 1948 och läser att "I djurskyddskretsar har länge dryftats lämpligheten av införandet över hela landet av en Djurens dag."

I dag är 4 oktober Djurens dag och innan vi slår ihop boken stannar vi till vid ett sista kapitel. Det handlar om unga människor och djurskyddskunskap:

"En av de första segrar som djurskyddsrörelsen kunde inregistrera var utfårdandet

år 1892 av det cirkulår som anbefallde djurskyddsundervisning i skolan. De framställningar som SDR gjort för att på liknande officiellt sätt få till stånd en förbåtttrad djurskyddsundervisning ha hittills icke medfårt önskat resultat. Den senaste framståten företogs år 1944 i form av en skrivelse till K. Skolöverstyrelsen. (---) Det är en glådjå att konstatera, att ganska många lärare länge ågnat djurskyddssaken ett levande intresse."

Ån i dag är lärarna mycket intresserade. Via Djurskyddet Sveriges värdegrundsmaterial REDE, som står för Respekt, Empati, Djur, Etik, och Mini-REDE har runt 2 000 utbildats, vilka i sin tur beråknas ha fårt kunskapen vidare till 60 000 barn.

Dagens vision "respekt och empati för alla djur" har ersatt tidigare motto "Djurens välfård ångår alla" likaså har namnet bytts från SDC via SDR; Sveriges Djurskyddsföreningars Riksfårbund till dagens Djurskyddet Sverige. Nya namn,

nya motto, men andemeningen är den samma. Alla djur ska behandlas väl. Agronomie hedersdoktor Gunnela Ståhle blev direktmedlem i SDR i början på 1980-talet.

– Det var naturligt eftersom SDR låg närmast mina egna värderingar: Att man accepterar att människan nyttjar djur för mat, sport och sällskap.

Engagemanget väcktes när Gunnela Ståhle arbetade på LRF som husdjursagronom mellan 1980–1982.

– 1982 flyttade jag till Slakterifårbundet, som 1985 antog sitt handlingsprogram Omsorg i Djurskåtseln och jag blev djur-omsorgsansvarig. Vi hade ett bra och nära samarbete med SDR och bjåd tillsammans in det danska Dyrenes Beskyttelse för att visa våra satsningar på bättre hantering av djur i samband med transport och slakt. Jag glåder mig nu åt fårtroendet att åter få arbeta i Djurskyddet Sveriges styrelse, säger Gunnela Ståhle, som genom året haft

Gunnela Ståhle.

Stina Nåsstråm.

Linda Maria Vonstad.

olika roller i organisationen. Sedan 2016 är hon styrelseledamot i Djurskyddet Sverige.

– Av tradition leddes SDR i många år på 1980- och 1990-talet av veterinärer. Det gav status och innebar att man huvudsakligen fokuserade lantbrukets djur och hade en speciell ingång till Lantbruksstyrelsen/Jordbruksverket, berättar Gunnela Ståhle.

Omvandlingen av SDR till Djurskyddet Sverige år 2004 gav, enligt henne, en nytändning i organisationen.

– En fråga där Djurskyddet Sverige haft inflytande och länge agerat är den kring obedövad slakt. År 2007 drevs en annan framgångsrik kampanj ”Älskade katter märker man”. Syftet var att

lyfta frågan kring märkning och registrering av alla katter. Budskapet framfördes via debattartiklar och direkt till jordbruksministern. Namninsamlingen omfattade 100 000 underskrifter. Sannolikt har kampanjen kraftfullt bidragit till att frågan lyfts i djurskyddsutredningen. En annan fråga som tidigt drivits är att behålla det svenska kravet på att kor ska sommartid hållas på bete. Ursprungsmärkning av mat har varit en del av Djurskyddet Sveriges konsument-satsningar, påpekar Gunnela Ståhle.

Biolog Stina Näsström är en av de yngsta i dagens förbundsstyrelse.

– Jag insåg inte hur mycket Djurskyddet Sverige arbetade med politisk påverkan: Som att förbundet har förtroendet att sitta som representant för djurskyddsorganisationer i Jordbruksverkets olika råd kring djurhållning och att vi också arbetar internationellt med djurskyddsfrågor via medlemskapet i och samarbetet med Eurogroup for Animals. I början trodde jag att förbundet uteslutande bedrev djurhemsverksamhet runt om i Sverige. Det är förstås en mycket viktig verksamhet men kombinationen av de båda sätten att arbeta är viktig för att långsiktigt kunna nå ett bättre djurskydd, säger Stina Näsström, som upptäckte organisationen när hon läste till djurbiolog på SLU, Sveriges lantbruksuniversitet.

– Generalsekreteraren Åsa Hagelstedt var gästföreläsare på en kurs. Genom Åsas engagemang och utmärkta presentation av förbundet lärde jag mig om Djurskyddet Sveriges alla sätt att arbeta på. Sedan dess

har jag blivit invald i förbundsstyrelsen och fått ännu större insyn i vilket fantastiskt arbete alla lägger ner. Jag har träffat flera medlemmar och representanter från föreningar över hela Sverige och imponeras ständigt av allt de gör för djuren. Viktigast är det handgripliga arbete som föreningarna gör varje dag med att hjälpa hemlösa och utsatta djur. Det innebär ju att vi faktiskt

"Viktigast är det handgrip-liga arbetet som föreningarna gör med att hjälpa hemlösa djur."

dagligen räddar livet på djur eller förskonar dem från stort lidande. Vad kan vara viktigare? Det andra arbetet handlar om att på sikt förebygga att andra djur utsätts för lidande, understryker Stina Näsström, och lyfter fram arbetet med att svara på remisser.

– Vi gör skillnad. Vi kan påpeka saker som andra remissinstanser tar efter vilket påverkar hur föreskrifter skrivs. Jag tror vi påverkade att förslaget om att tillåta fixering av sugkor inte godkändes. Att vi ständigt belyser problemen kring hemlösa katter är också viktigt.

En annan styrelseledamot är Linnéa Stålhandske, husdjursagronom. För flera år sedan var hon REDE-ambassadör. 2016 blev hon invald i förbundsstyrelsen.

– Vår styrka är det enorma engagemang som finns hos alla våra aktiva medlemmar och föreningar, men även i styrelsen och på kansliet. Ett engagemang som både förenar oss och driver oss.

Vilka är då de största hoten mot ett starkt svenskt djurskydd och hur kan Djurskyddet Sverige agera mot dessa?

– Hotet är okunskap.

Det är min övertygelse att den största orsaken till djurs lidande är människors okunskap, både i enskilda fall med sällskapsdjur till omfattande problem i livsmedelsproduktionen. Orsaken till okunskap kan däremot variera kraftigt. En del skulle vilja göra rätt och vill lära sig, andra tycks hålla för både ögon och öron när det handlar om etologi och djurväl-färd i syfte att hålla nere kostnader och

vara produktionseffektiva. Okunskapen hos konsumenterna är också ett stort problem. Man vet inte hur den danska grisen, det brasilianska nötkreaturet eller den svenska kycklingen hålls och slaktas! Det är svårt att välja rätt när man inte vet, och ibland vill man inte veta! Det handlar inte om ondska, men om nonchalans mot djuren och bekvämlighet. Man kallar sig ofta djurvän och kan lägga mycket pengar på sina sällskapsdjur, men vill inget veta om det man har på tallriken eller i hudmatsskålen, säger Linnéa Stålhandske.

Vilken är organisationens största utmaning, Stina Näsström?

– Vi har en utmaning som förbund att få alla att känna att man ÄR Djurskyddet Sverige. Vi alla har samma mål, vi arbetar kanske olika för att nå dit men det är okej, rent ut sagt bra. Kanske man har sitt eget intresseområde och sätt att arbeta, men att man ändå genom att kunna se helheten får förståelse för att just bredden i arbetet är vår styrka som gör stor skillnad för många djur.

Vilka framtidsutmaningar ser du, Gunnela Ståhle?

– Organisationen står inför flera utmaningar. En fråga är det interna stödet för verksamheten. Lokalföreningar, som lämnar förbundet och vissa fall ansluter sig till Svenska Djurskyddsföreningen, försvagar organisationen och tar energi från djurskyddsarbetet. Förbundsstyrelsen behöver ett tydligare mandat för det arbete som bedrivs för såväl sällskapsdjur som lantbrukets djur. Den svenska livsmedelsstrategin anger att den svenska livsmedels-produktionen ska öka. Från lantbruks-näringen anges

inte sällan att svenska djurskyddsregler försämrar konkurrenskraften. Jordbruksverket står under stark påverkan från regeringen och lantbruksnäringen att förenkla föreskrifterna och inrikta regelverket på målstyrning och funktionskrav. Det kommer krävas tydlighet och styrka för att motverka en försämring av djurskyddsregelverket. Djurskyddet Sverige har en plats i Jordbruksverkets övergripande råd för hållbar produktion

och konsumtion. Det förpliktar. Ett värde ligger i det nätverk som bildats av svenska djurskyddsorganisationer, där vi agerar samlat och professionellt. Samverkan med konsument- och miljöorganisationer är också en styrka. Djurskyddet Sverige behöver engagera sig i djurskyddet på EU-nivå. Inom EU förs samma resonemang som nationellt, alltså att EU:s djurskydd kostar pengar och försämrar konkurrenskraften gentemot tredje land. Sveriges oreserverade stöd för frihandel är också en utmaning. Djurskydd beaktas sällan i frihandelsavtal, säger Gunnela Ståhle.

Det senaste året har tio föreningar lämnat förbundet. Skälen skiftar. Några har lagts ner, andra har valt att gå ur. Redan 1948 beskrev Handboken för djurskydd förhållandet mellan förbundet och föreningarna:

”Genom en i huvudstaden befintlig riksorganisation böra de stora frågorna föras fram till regeringen och de centrala myndigheterna. Väl må meningarna om sättet att nå målet brytas mot varandra, men aldrig den goda sammanhållningen i själva organisationen. Vi hava alla vår del i ansvaret för arbetet inom föreningarna och inom organisationen. (- - -) Men inom denna måste vi å andra sidan ha förtroende-fulla `demokratiska´ former. (- - -) Organisationen skall hjälpa oss till kunskaper och makt. Och alla djurskyddsföreningar böra också känna och veta, att de överallt i landet ha kamrater, som arbeta för samma mål som de.” står det.

I skrivande stund är 47 föreningar anslutna, varav trettio driver djurhem eller omplacerar djur. I fjol fick runt 2 000 katter via föreningarna från Luleå i norr till Landskrona i söder nya hem.

Nya föreningar bildas just nu i rasande takt. I höstas drog förbundet Djurskyddet Ungdom igång. Flera föreningar har redan bildats och många är på gång.

– Vi ska arbeta för att engagera unga i djurskyddsfrågor och göra skillnad för djuren. Det kan röra sig om konferenser för unga djurskyddare eller att bedriva politiskt påverkansarbete, säger projektledare Sandra Rönnsvärd.

Arbetet fortsätter på flera fronter.

– Även om vi inte nått fullständig framgång i alla delar har vi ändå ett mer framskjutet läge för djuren idag. Vi bevakar nya uppfödning-metoder och påverkar där det blir sämre och uppmuntrar det vi vet är bättre, säger Linda Maria Vonstad. ✕

Gammalt förbund i förnyelse. Här är en av de absolut senast anslutna föreningarna: Djurskyddet Ungdom Helsingborg!

Handfasta konkreta tips gav SDR i sina skrifter om hur sällskapsdjur, hästar, fåglar och fiskar bäst tas omhand.

Vilda djur i bur fraktras från stad till stad. Expressen frågade sig redan 1949 om inte detta var djurplågeri?

Katter har alltid engagerat. I denna text tas katternas dödande av fåglar upp.

Att hålla vilda djur i små burar. Expressen 1949.

Foto: Linda Bing

© Kryss & Quiz AB	OMGER OLJA TAR BORT	ÅR TILL-DRA-ANDE	BILDEL	ÅDROR	GÖRS PÅ TIVOLI	STIMMAR
SES I AKTER			KAN DET LIGGA NÅGOT I			
HAR MISSLJUD GES INNAN SLAG			FRID		4	SATTE FYR
		FART OCH FLÅKT	ÄR OCKSÅ FEMTON KOMMER MED NYTT			
ÄR BRA VID HUND-VÅDER						
		PLATTFORM HÅLLER SKENET UPPE			2	
DÄMPAR VÅGOR HÅLLS I KAR			6 FICK ÄRVA	ÄGARBE-TECK-NING		
FRISK			BIKINI-DELAR GÅR UPP PÅ VÅREN			TUNT TYG
HÅLLER ENVIS		BRÅK GILLAR GLADA		TRÄ MED DOFT		TINGE-LING
						8 FÖR-SPRÅNG
VISAR ALLTID RÄTT TASSAR I SKOGEN						
MATAS MED KLÖVER		KNÄCKS FÖR ATT GÖRAS	VÄRLDENS TILDKOMST	ÄR SÅNG-LIGGANDE	STUP FACKLA	
BUCKLA					AN-VÄNDER KYRKBÄT SÖLGUD	
TILL-GIVNA						MÖNSTRA MÄNNISKA GER UPP-LYSNING
			SITTER OFTA IN-BURAD I SVERIGE			HAR STEN-KOLL
						7
GÖRS STEKAR AV			ÄR FÖR-MÖGEN ROMJA			BLIR AV-MASKAD FÖRKOR-TAR UPP-RÄKNING
UT-SPRIDDA					VÄGER TUNGT	ANSIKTS-UTTRYCK
BÅTKANT						NATIONS-TÄVLING
HUGGER						BÅR BÅR
		3	BLOD-TYP	INNE-HÅLLER MÅNGA NUMMER		9
						ANLED-NING
LJUS-KÄLLA						DEN ÄLDRE
						STORT TRÄD
						ÄR BLEKA

TÄVLA OCH VINN PRISER FRÅN VIVARA!

Vi lottar ut fem "mespaket" från Vivara som innehåller en fågelholk för mesar, jordnötsautomat, jordnötter och en energikaka med frön. Perfekt för att skämma bort mesarna.

GÖR SÅ HÄR:
Kryssets numererade rutor (i nummerordning) bildar ett lösenord. SMS:a lösenordet till **72672**.
Skriv: **kryss** (mellanslag) **djur** (mellanslag) **lösenordet** samt ditt namn, fullständig adress.
(SMS-kostnad: 7 kronor.)

OBS! För att SMS-tävla behöver ditt mobilnummer registreras hos WyWallet. Det kostar inget, och du gör det bara en gång. SMS:a WW till 71798. För frågor, ring deras kundtjänst: 0771-22 50 50.

Senast **den 22 januari 2018** måste vi ha ditt svar. Lösning och vinnare presenteras i nästa nummer.

www.vivara.se

5 VINNARE!

GRATTIS!

Förra numrets vinnare:
Anna-Greta Sand, Saxdalen, Uno Jern, Axvall, Laila Pettersson, Malm-bäck, Margaretha Ödjar, Karlstad och Marita Martini, Karlskoga.

Rätt lösning till Djurkrysset i nummer 3, 2017:

AGER RUM PLATS FÖRLÄDA	H	Y	R	E	S	V	Ä	R	D
DECEM-DEKILL-STÄLL-NING	G	A	R	A	G	E	T	O	A
VIGAST AKTER DÖNA	N	O	B	E	L	F	E	S	T
HAR BRÄCKE	D	R	A	M	A	A	E		
FÖRE DET SIDA BOK I SAMHÄLLE	B	E	T	E					
BLIR SKÄNDE	L	U	T	N	I	N	G	A	
FRÅN RÅD GÅRDEN	P	S	T						
HA FRAM-FÖR SIG CIRKLAR	B	A	L	G	E	T	I	N	G
FRÅN RÅD GÅRDEN	T	A	L						
HA FRAM-FÖR SIG CIRKLAR	O	D	L	A	D				
HA FRAM-FÖR SIG CIRKLAR	L	Ä	N	G	D	H	O	P	P
HA FRAM-FÖR SIG CIRKLAR	F	U	R	O	R				
HA FRAM-FÖR SIG CIRKLAR	T	E	S	O	R	T			
HA FRAM-FÖR SIG CIRKLAR	N	E	O	N	T				
HA FRAM-FÖR SIG CIRKLAR	F	N	V	E	T				
HA FRAM-FÖR SIG CIRKLAR	V	I	D						
HA FRAM-FÖR SIG CIRKLAR	S	E	P	A	R	A			
HA FRAM-FÖR SIG CIRKLAR	K	N	O	T	O	R			

Vi har ALLT du kan tänkas behöva till din hund... och lite till!

Bra priser

Snabba leveranser

Oslagbart sortiment

08-653 13 00 • info@haromi.se • www.haromi.se

Välkomna att söka 2018 års
DJURSKYDDSTIPENDIUM
till Tycho Carlssons minne
om högst 75 000 kronor

Stipendium kan sökas av dem som genom sin verksamhet främjar djurskyddet såsom forskare, författare, journalister, veterinärer och organisationer.

Sökande med anknytning till Kronobergs län har företräde men även andra är lika välkomna att söka. Stipendiat ska ett år efter mottagandet av stipendiet redovisa hur det har använts.

Frågor kan ställas till stipendium@djurskyddetkronoberg.se.

Ansökan ska ha kommit till ovanstående e-postadress senast den 15 januari 2018.

Stipendieutdelning sker vid Djurskyddet Kronobergs årsmöte den 14 mars 2018.

Må bra med laser

Medicinsk laser
för behandling
av smärta och
inflammation

Kontakta oss för medicinska laserutrustningar

Irradia

Tel. 08-767 27 00 info@irradia.se www.irradia.se Specialisten på lasermedicin

DOFTER SOM LUGNAR

Jag ska ensamhetsträna min valp och har läst om ett medel eller en doftavgivare som utsöndrar feromoner som man kan sätta i halsbandet eller i väggen för att hjälpa hunden att känna sig trygg. Det låter ju bra, men är det riskfritt för hunden?

"Hundvän"

→ VETERINÄREN

SVAR: Feromoner, det vill säga doftämnen som hundar och katter använder i sin kommunikation, har blivit en allt viktigare del i att behandla vissa tillstånd. Hos hund framför allt oro som till exempel separationsångest. Det är alltså helt naturliga giftfria ämnen. Dock bör man rådgöra med någon som vet, till exempel en djursjukvårdare eller beteendespecialist, hur det bör användas på mest effektivt sätt. ✕

Torkel Falk
Veterinär och ordförande i
Djurskyddet Helsingborg

VAR SPINNER KATTEN?

Min katt spinner ofta. Men var i katten uppstår detta ljud? Jag har hört att ingen riktigt vet var i katten ljudet uppstår. Stämmer det?

"Undrande"

→ ETOLOGEN

SVAR: Att ljudet uppstår i kattens struphuvud är numera klarlagt, men exakt hur det går till när ljudet skapas är inte helt utrett. Spinnandet sker under både ut- och inandning och ljudet orsakas troligen av tryckskillnader när struphuvudets muskler öppnar och stänger springan mellan stämbanden. Aktivering av struphuvudets muskler styrs av hjärnan som skickar ut upprepade signaler i form av regelbundet återkommande nervimpulser. Till skillnad från annan vokalisering, till exempel jamande, så uppkommer inte ljudet genom att stämbanden i struphuvudet täns eller slappnas av. Då spinnandet styrs centralt av hjärnan och är oberoende av spänningen i stämbanden kan katten spinna och producera andra ljud, till exempel jamningar, samtidigt. Varför katten spinner och vad ljudet förmedlar är däremot inte helt klarlagt. Spinnande hörs inte bara hos kattungar som diar eller nöjda katter utan även då en katt upplever svår stress eller smärta. ✕

Elin Hirsch
Doktor i etologi

TOA LÄTT®

Strö för katt och smådjur

SVENSKTILLVERKAT
av pappersmassa

**UNIKT OCH
MILJÖVÄNLIGT!**

Gilla oss på Facebook!

www.sorption.se

Sorption AB, Bultv. 1, 813 21 Hofors, Tel: 0290-230 70, info@sorption.se

ALU-FLEX HUNDBUR HELT I ALUMINIUM!

VARFÖR INTE DEN BÄSTA?

Smide & Montage AB

Tel: 0120-41030
www.alu-flex.se | info@alu-flex.se

SÖK STIPENDIUM!

Djurvännernas Förening i Stockholms Stipendium på 35 000 kr utdelas till person eller personer, som genom forskning eller genom annan insats främjar djurs välfärd.

Stipendiet sökes **senast 27 januari 2018** med kortfattad motivering till:

Djurvännernas Förening i Stockholm
c/o Lennart Garmer
Ekbacksvägen 14
182 38 Danderyd

E-post:
lennart.garmer@swipnet.se

www.djurvannernastockholm.se

Respekt Empati Djur Etik

Djurskyddet Sveriges värdegrundsmaterial

- Djurinriktade värdegrundsövningar för barn i förskolan och skolan.
- Utvecklar barns empati och förståelse för andra individer.
- Vetenskapligt säkerställd effekt.
- Övningarna är anpassade till läroplanen.

Ladda ner
övningarna
kostnadsfritt på
www.rede.se

Judit Kamel bor i Östergötland

”Nu är jag precis klar med klickerträningen av Judit inför veterinärens besök i eftermiddag. Vi har hållit på hela förmiddagen. **Hon ska avmaskas och jag har med klickerns hjälp tränat henne i att stå still i fållan medan jag kniper tag i huden, så som det kommer att bli när veterinären sticker sprutan i henne**”, berättar Anna-Carin Karlsson.

Kameler får ofta mask och det är hög tid nu när hon är tre år att avmaska igen. Klickern är ett fantastiskt redskap och jag har klickat in alla mina djur: hundar, får, marsvin. Särskilt marsvinen fungerade jättebra att träna in olika tricks med. Och kamel också, visade det ju sig!

Judit har bott hos oss i mer än ett år nu. Jag ville ha ett djur som var som en häst, men mer lättkött: inga hovar som behövde verkas och ingen päls som behövde ryktas regelbundet. Jag har alltid haft en förkärlek till kameler sedan jag red på en i Egypten. Att det blev just en kamel bestämdes under ett besök på Kolmården. Min sambo ville ha ett utomhus-SPA. ”Det är okej, men då vill jag ha en kamel”, sa jag eftersom vi precis då råkade passera kamelhägnen. Jag trodde knappt det var sant när han bara sa: ”Självklart.” Jag ringde ner till Bengt Erlingsson på Öland som har kameler i lösdrift på Alvaret. Han är nog mest känd för sin medverkan i ”Bonde söker fru” och är en mycket kompetent kameluppfödare. Vi hade långa samtal, jag hade väldigt många frågor och han bjöd ner oss för att hälsa på. Judit trodde han skulle passa mig och det gjorde hon.

I många år har jag tränat och arbetat med hundar och känner en enorm gemenskap med dem. Men jag har aldrig någonsin upplevt en sådan eftertänksamhet hos ett djur som Judit har. Hon har en egen vilja, hon har åsikter och vill prata om så mycket. Bandet till henne är något helt annat än jag någonsin haft med andra djur.

När hon kom hit arbetade jag mycket för att få henne att känna sig trygg. Hon var osäker och inte så mycket hanterad, hade bara gått på Alvaret och inte haft kontakt med andra djur än kameler. Nu bor hon med fyra får. Också de blev rädda i början, men nu är de bästa vänner. De är alltid tillsammans i hagen, de är hennes flock och har lärt sig att kommunicera med varandra. Om fåren rymmer ut ur hagen blir hon väldigt orolig och stressad.

Kameler är idisslare, och rent etologiskt kommer de från en karg miljö varför de blivit effektiva energiomvandlare. Jag har provat mig fram för att få rätt typ av magert foder: Fjölårshöet verkar passa henne bäst, färskt hö är för energirikt.

Judit har vuxit så mycket att vi har fått slå ut dörren till stallen och göra öppningen högre och bredare så att hon kommer in. Hon är lika hög som jag upp till ryggen mellan pucklarna, 172 cm.

Vi har en Facebook-grupp, Judit Kamel, som jag startade för att se hur mycket uppmärksamhet det skulle väcka, men det har inte blivit så mycket. Här i området har nyheten spridit sig, folk saktar ner sina bilar och tar en bild på Judit när hon är ute. Någon gång stannar polisen till också. Det är bara roligt.

För mig har året med Judit varit väldigt lärorikt. Hon är med på ett sätt jag aldrig upplevt med andra djur, ett slags eftertanke som är så gripande.

Berättat för: Katarina Hörlin

Tidningen Djurskyddet kommer att publicera ett reportage från Judit Kamels liv på Östgötaslätten under nästa år.

Judit firar jul genom att äta upp granen.

Anna-Carin Karlsson är dr i etologi. Hon disputerade 2015 med en avhandling om beteende och genetik där Per Jensen var handledare. Judit är en asiatisk kamel med två pucklar, som kom till Östgötaslätten från Öland i december 2015. Den asiatiska kamelen lever i Kinas, Mongoliets och Rysslands öknar. I 4 000 år har kameler levt med människor.

”Nu bor hon med fyra får. Också de blev rädda i början, men nu är de bästa vänner.”

Är både du och din katt rädda hemma?

Våld i hemmet drabbar ofta flera i familjen. Om du är utsatt för hot eller våld kan du ringa Kvinnofridslinjen, en nationell stödtelefon för våldsutsatta, på 020-50 50 50 eller gå in på www.kvinnofridslinjen.se

Forskning visar att det finns samband mellan våld mot djur och våld mot människor. Så blir ett djur slaget kan även andra familjemedlemmar vara i riskzonen.

Läs mer på www.sesambandet.se

020-50 50 50
Kvinnofridslinjen

Ge bort julklapp som ger djuren en trygg jul!

Djurskyddets djurhem räddar tusentals hemlösa djur varje år. En tuff uppgift som kräver enorma resurser. Genom din hjälp kan våra djurhem utföra fler räddningsinsatser för djur som behöver akut hjälp.

Ge bort en julklapp som hjälper oss att ge fler djur en trygg och kärleksfull jul! Du får ett fint gåvobevis att ge bort. Välj om du vill få gåvobeviset hemskickat i brevlådan, då behöver vi din beställning **senast 18 december**, eller om du vill få gåvobeviset till din e-post och skriva ut själv.

Beställ din julklapp till förmån för djuren här:
www.djurskyddet.se/stod-oss/julgava/

Köp en julklapp via Sponsorhuset – få gratisprodukter till ditt husdjur från ICA

Djurskyddet Sverige har fått in över 30 000 kr från Sponsorhuset, tack alla ni som hjälpt till. Gör ett köp via Sponsorhuset före jul och få gratisprodukter från ICA till din katt eller hund. När du har gjort ett köp mejlar du **info@sponsorhuset.se** och får då en länk till ICAs sajt där du laddar på gratisprodukterna på ditt ICA-kort. Bli medlem i Sponsorhuset nu och gör ett köp i någon av de nätbutiker som är anslutna: **www.sponsorhuset.se/djurskyddetsverige**

Djurskyddet Sverige är godkända som 90-kontoinnehavare av Svensk Insamlingskontroll. Ett så kallat 90-konto är ett insamlingskonto som har utfärdats av Svensk Insamlingskontroll som sedan kontrollerar hela organisationens verksamhet och ekonomi för att du som givare ska känna trygghet att din gåva används rätt. Vårt 90-konto: 90 01 06-6

Kontakta vår medlemsservice

Har du frågor om ditt medlemskap, vill beställa informationsmaterial eller meddela att du har ny adress?

Välkommen att kontakta Djurskyddet Sveriges medlemsservice på **08-673 35 11**. Telefontiderna är mån – tors 9–15, fre 9–14.

Du kan också mejla till **info@djurskyddet.se**.

Brev skickas till:
Djurskyddet Sverige
Hammarby Fabriksväg 25
120 30 Stockholm

Klipp av talongen här, lägg i kuvert och skicka kostnadsfritt till vår svarspostadress.

Fyll i talongen och posta den till Djurskyddet Sverige!

Ja, jag är intresserad av att stödja Djurskyddet Sveriges arbete. Skicka mig information om:

- ☐ Bli medlem
- ☐ Bli Djurvän (100 kr/mån)
- ☐ Ge en gåva
- ☐ Minnesgåva
- ☐ Högtidsgåva
- ☐ Testamentering

☐ Jag är redan medlem men har ny adress.
(Fyll i både din nya och gamla adress, samt medlemsnummer)

☐ Jag är redan medlem men lämnar gärna mitt telefonnummer och/eller e-post så att ni kan nå mig på flera sätt.
(Glöm inte fylla i ditt namn och medlemsnummer)

Det går också bra att mejla info@djurskyddet.se för att meddela din nya adress.

Namn och min nya adress:

För- och efternamn: _____

Adress: _____

Postnummer: _____ Postadress: _____

Telefon: _____

E-post: _____

Personnummer (ÅÅMMDD): _____

Vid adressändring; det här var min gamla adress:

Adress: _____

Postnummer: _____ Postadress: _____

Medlemsnummer: _____

Skicka talongen till: Djurskyddet Sverige, Svarspost, Kundnr 20425761, 120 20 Stockholm

Djurskyddet Sverige där du bor!

Djurskyddet Sverige är ett riksförbund med 46 lokalföreningar över hela landet.

BLEKINGE LÄN

Djurskyddet Karlshamn
Telefon: 0735-08 71 07
djurskyddet@karlshamn.se

Djurskyddet Ronneby
djurskyddet.ronneby@hotmail.com

DALARNAS LÄN

Djurskyddet Dalarna (Rättvik)
Telefon: 0736-73 77 00
dalarna@djurskyddet.se

GÄVLEBORGS LÄN

Djurskyddet Bill & Bull Söderhamn
Telefon: 0764-10 01 01
info@djurskyddetbilllochbull.se

Djurskyddet Bollnäs-Ovanåker
Telefon: 0703-02 80 06
djurskydd_bollnas@hotmail.com

Djurskyddet Skygga Katten Enångser
Telefon: 0709-21 95 00
l.trempenau@telia.com

HALLANDS LÄN

Djurskyddet Norra Halland (Kungsbacka)
Telefon: 0708-77 64 70
info@djurskyddetnorrahalland.se

Djurskyddet Kattfotens Katthem i Halmstad
Telefon: 0701-55 80 08
kattfoten@kattfoten.se

Halmstadortens Djurskyddsförening
Telefon: 0346-530 68
tomas.erge@telia.com

JÄMTLANDS LÄN

Djurskyddet Jämtlands Län (Östersund)
Telefon: 0706-39 37 55
annica.moreskogh@telia.com

JÖNKÖPINGS LÄN

Djurskyddet Eksjö
Telefon: 0702-52 82 88
cats@djurskyddet-eksjo.se

KALMAR LÄN

Djurskyddet Kalmar
Telefon: 0480-41 11 00
kalmar@djurskyddet.se

Djurskyddet Oskarshamn
Telefon: 0491-188 15
oskarshamn@djurskyddet.se

Djurskyddet Västervik
Telefon: 0704-530 518
djurskyddetvastervik@gmail.com

KRONOBERGS LÄN

Djurskyddet Kronoberg (Växjö)
info@djurskyddetkronoberg.se

Djurskyddet Sigfrid (Växjö)
Telefon: 0760-22 05 04
sigfrid@djurskyddet.se

NORRBOTTENS LÄN

Djurskyddet Norrbotten (Luleå)
Telefon: 0730-32 21 82
jenny.lindback@hotmail.com

SKÅNE LÄN

Djurskyddet Helsingborg
Telefon: 0705-47 00 68
helsingborg@djurskyddet.se

Djurskyddet Kullabygden (Höganäs)
Telefon: 0702-46 80 42
kullabygden@djurskyddet.se

Djurskyddet Landskrona
Telefon: 0738-04 96 44
djurskyddetlandskrona@hotmail.com

Djurskyddet Snapphanen
Telefon: 0708-11 28 16
nordostskane@djurskyddet.se

Djurskyddet Ängelholm-Bjäre
Telefon: 0761-40 49 00
angelholm-bjare@djurskyddet.se

STOCKHOLMS LÄN

Djurskyddet DOSO
Telefon: 08-87 94 17 / 073-679 18 44

Djurvännernas förening i Stockholm
Telefon: 08-755 68 46
ordf@djurvannernastockholm.se

Djurskyddet Kattvärdet Haninge
Telefon: 08-776 16 80
info@kattvarnet.nu

SÖDERMANLANDS LÄN

Djurskyddet Mariefred
Telefon: 0707-77 19 54
susanne.queckfeldt@gmail.com

Djurskyddet Nyköping
Telefon: 0155-21 76 32
katthemmet@finntorpskatthem.se

Djurskyddet Strängnäs
Telefon: 0708-80 54 42
strangnas@djurskyddet.se

VÄRMLANDS LÄN

Djurskyddet Filipstad
Telefon: 0725-49 38 69
filipstad@djurskyddet.se

Djurskyddet Karlstad
Telefon: 054-53 47 06
kontakt@djurskyddetkarlstad.se

Djurskyddet Kristinehamn
Telefon: 0550-151 55
kristinehamn@djurskyddet.se

Djurskyddet Säffle-Ämål
saffle-amal@djurskyddet.se

Djurskyddet Sunne
Telefon: 0725-30 73 77
sunne@djurskyddet.se

Djurskyddet Westra Wermland (Arvika)
Telefon: 0722-33 38 10, 0722-33 38 20
westrawermland@djurskyddet.se

VÄSTERBOTTENS LÄN

Djurskyddet Skellefteå
Telefon: 0702-70 03 92
djurskyddetskelleftea@gmail.com

Djurskyddet Västerbotten (Umeå)
Telefon: 090-14 21 11
info@djurskyddetvasterbotten.se

Djurskyddet Åsele Katthem Kurriyan
Telefon: 0941-109 87 / 070-218 09 41
aselekurriyan@hotmail.com

VÄSTERNORRLANDS LÄN

Djurskyddet Härnösand
Telefon: 0611-128 17
m_elmroth@hotmail.com

Djurskyddet Katthjälpen Sundsvall
Telefon: 0707-32 02 40
info@katthjalpen.com

Djurskyddet Sundsvall
Telefon: 060-56 78 50
djurskydds@hotmail.com

Djurskyddet Ådalen (Sollefteå)
Telefon: 0620-242 67 / 073-063 23 45
djurskyddetadalen@hotmail.com

Djurskyddet Örnsköldsvik
Telefon: 070-9450277
oviks_djurskydd@hotmail.com

VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Djurskyddet Bohuslän
Telefon: 0761-17 77 81
info@djurskyddetbohuslan.se

Djurskyddet Skaraborg (Töreboda)
Telefon: 0739-24 26 72
skaraborg@djurskyddet.se

ÖSTERGÖTLANDS LÄN

Djurskyddet Fiahemmet i Norrköping
Telefon: 011-31 14 99
fiahemmet@hotmail.com

Djurskyddet Mjölby
Telefon: 0142-36 11 02
djurskyddetmjolby@gmail.com

Intresserad av att starta en förening där du bor?

Läs mer på Djurskyddets hemsida:
www.djurskyddet.se/engagera-dig/starta-ny-forening

Eller kontakta Djurskyddets kansli:
info@djurskyddet.se
08-673 35 11

Sofia Arkelsten

är ledamot i Djurskyddet Sveriges styrelse och representerar Moderaterna (M) i riksdagen. Krönikan bygger på hennes motion Vegostrategin.

SISTA ORDET

Vi vill se en vegostrategi!

Livsmedelsstrategin är nu på plats med brett politiskt stöd. Regeringen bör nu ta fram en strategi för hur Sverige kan bli världsledande på vegetariska och veganska livsmedel.

Människor vill ta ansvar och minska sin köttkonsumtion. Företag är redo att producera mer växtbaserade livsmedel. Men politiken går inte i takt med tiden. I EU subventioneras uppfödning, transport och slakt av djur med miljarder. Sveriges landsbygdsminister Sven-Erik Bucht reser till jättemarknaden Kina för att få kineserna att köpa svenskt kött. Lokalpolitiker och personal på skolor motarbetas när de tar initiativ till mer vegetarisk mat. Det skapas motsättningar i en fråga där vi borde få mer valfrihet mindre slentriankött.

För vi är många som vill äta bättre för att rädda världen. Sverige kan bli ett föregångsland för produktion av växtbaserad mat. I handeln ökar den vegetariska maten snabbast. Samtidigt har köttkonsumtionen ökat kraftigt i världen. Boskapsuppfödning orsakar avskogning. Intensiv djuruppfödning slukar enorma mängder vatten och animalieproduktionen står för runt 18 procent av världens totala utsläpp av växthusgaser. Till det kommer transporter, förpackningar, matsvinn och hur illa djur behandlas i djurfabriker och under transporter. Dagens köttkonsumtion är inte hållbar.

Under hösten anordnade jag och Jens Holm (V) ett rundabordssamtal i riksdagen om en seriös vegostrategi. Exakt hur vi ska nå alla mål är vi inte överens om, sådana är politikens villkor, men några saker vill vi se: Råvaruneutrala regleringar. Mer forskning på vegoinnovation. Ett livsmedelsverk som bejakar nytänkande. Fler vegetariska E-nummer.

Förutsättningarna för modern svensk växtbaserad matproduktion är goda. Proteinskiftet är mer än en trend. Dags att politiken stöttar skiftet!

Det här är Djurskyddet Sverige

■ **Djurskyddet Sverige** är med sina cirka 10 000 medlemmar och 47 anslutna lokalföreningar en av Sveriges största djurskyddsorganisationer. Vi har arbetat i 120 år för att hjälpa djuren.

■ **Vår vision** är ett samhälle där människor visar respekt och medkänsla för alla djur. Alla djur ska ha rätt att utföra sina naturliga beteenden och skyddas från lidande. När djur avlivas eller slaktas ska det ske på ett smärtfritt sätt.

■ **Vi opinionsbildar** och påverkar politiker för att förbättra djurskyddslagstiftningen. Vi finns representerade i olika arbetsgrupper och kommittéer, samt är remissinstans åt departement och myndigheter.

■ **Våra lokala föreningar** arbetar bland annat med att ta hand om djur som har blivit hemlösa och vanvårdade.

■ **Internationellt arbetar vi** genom Nordiska Djurskyddsrådet och Eurogroup for Animals.

■ **Vårt arbete finansieras** av medlemsavgifter, arv och gåvor. Organisationen har 90-konto, verksamheten kontrolleras därmed av Svensk Insamlingskontroll.

PLUSGIRO: 90 01 06-6

BANKGIRO: 900-1066

GENERALSEKRETERARE

Åsa Hagelstedt

ORGANISATIONSEKRETERARE

Majk Michaelsdotter

SAKKUNNIG

Emma Brunberg

INFORMATÖR & INSAMLING

Sara Frick

EKONOMI

Irmeli Tarma

REDE

Helena Risinger & Jeanette Polsäter

DJURSKYDDET UNGDOM

Sandra Rönnsvärd

UTSKICK & ADMINISTRATION

Martine Everett

RECEPTION

Jeanette Polsäter

PRAKTIKANT

Emma Broberg

FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Linda Maria Vonstad

STYRELSELEDAMÖTER

Catarina Niklasson Schöön, Kerstin Linde, Gunnela Ståhle, Hannah Kendrup, Linnea Stålhandske, Owe Sandström, Sofia Arkelsten, Stina Näsström

NÄSTA NUMMER UTE DEN 23 FEBRUARI

TEMA

Hästar som tävlar

LÄS FLER NYHETER PÅ TIDNINGEN.DJURSKYDDET.SE

120 år för djurens skull!

4 juni 1897 bildades De Svenska Djurskyddsföreningarnas Centralförbund. Det var startskottet för riksförbundet Djurskyddet Sverige, som vi idag heter. Arbetet för djuren har sedan dess pågått i 120 år.

Många förbättringar för djuren har skett under dessa 120 år, framför allt vår nuvarande djurskyddslag som när den kom i slutet av 1980-talet innebar världens då bästa djurskydd. Men nu är det hög tid att lagen förbättras och vi fortsätter kämpa för djurens skull.

Fira
120 år
med oss!

Swisha 120 kr till 90 01 066.

Uppmana gärna andra att swisha och använd #120årfördjuren

Tack för att du är med och gör skillnad för djuren!

90 KONTO SVENSK INSAMLINGS KONTROLL

Bli medlem i Djurskyddet Ungdom!

Se hit alla unga som brinner för djurskyddsfrågor! Nu har Djurskyddet Sveriges nya ungdomsförbund bildats. Djurskyddet Ungdom samlar unga personer upp till 25 år som vill vara med och stödja arbetet för att stärka djurskyddet i Sverige.

Bli medlem här: djurskyddet.se/ungdom

